

1. Külwi ajast *).

Külwi aeg aitab külwatud wilja kasu palju enam ja teeb tema saaki palju rohkemaks, kui seda mitmed arwawad. — Misal seda ehk teist wilja külwada, wõib wäga fergeste ära eksiida, ja et selle jures mitte eksitust ei tuleks, on wäga palju teadmist tarwis.

On ka tarwis wäga tähele panna, et seeme ükspäinis siis külwatud saaks, kui maa mitte wäga niiske ehk kuiw ei ole, kui ta rohtudest puhas on ja kui ta juba pärast kündmist easte on finni wainunud.

Kõige parem külwi aeg on siis, kui ma juba natuke kobeiks on läinud ja ta peal juba rohi akitab tõusma. Külwi aia wälja-walitsemises pole mitte tarwis kalendri päewade peale waadata; aga palju parem siis tõdse afkata, kui ilm ja põld seks kõlbawad. Iseäranis peab õhu peale watama. Kõik seemned, mis märke ja soja ilmaga sawad maha külwatud, andwad palju paremad wilja, kui

need, mis külma, kuiwa ja tuulise ilmaga sawad maha külwatud. Kõige wähemast peab külwi tõdõ siis ette wõtma, kui tuul omikust, põhjast ehk omiku-põhjast on, sest siis ilm on kuiwem, kui muul ajal. Parema külwi aeg on siis, kui tuul õhtust ehk lõunast on, sest siis on ilm mitte ükspäinis niiske, waid ka enamiste ifka soe.

Kui wara ehk kui ilja kui ja tali wilja maha külwata, selle jures peab tähele panema, et tali wiljale warane külw ifka enamist parem on. Külma maa kohtades peab weel waremine külwama, et oras talwe aiaks tugewaks saaks.

Juba on katsitud, et wäga ea on tase ilmaga külwata, kui tuule õhk aga wähe maad möda lehwitab. On ka tähele panemise wäärt, et oras fergemine tõuseb ja wili pärast jõudsamini kaswab, kui külwi neil päiwil ette wõetakse, millal päewa tõusmise ajal ilm udus on. Wäga suurt kasu tuleb ka sest seemne idanemisele ja wilja kasvule, kui seemned õhtu saawad wälja külwatud, terwe õdõstõfekiündmatta jäwad, et kaste neid niiskeks tõmbaks, ja siis omiku siise küntud sawad. Aga kui külma on farta, siis ei rohi mitte seemnid õdõse mulla peale jätta.

Mis nüüd kui wiljase pudub, siis peab üttema, et tema külwi aeg seda möda peab olema, kuidas maa seisus ja omadus on, ja kuidas õhu ja wilja enese omadused on. Siis meie eksiks kül, kui meie kewade sause maa

*) On tõdetud wene kelest; wata „Talu rahwa leht“ Nr. 22, 1862 aast.